

imidlertid ikke, at det er latterligt; om det end er det i enkelte Medlemmers Sine, har jeg dog hørt det for Alvor af Andre, der have en vis Sagkundskab, og jeg antager, at, kunde der være Tale om Transport i Fredstid, kunde det ogsaa i Krigstid være af Betydning, at man havde et Punkt, der ligger noget østligere i Jylland, hvor man kunde koncentrere sig, saa jeg tror, at de Herrer — deres Sagkundskab utvortalt — ikke tør benegte, at der kunde være Tilfælde, hvor der — som jeg ogsaa tror, at det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgkreds (N. P. Jensen) før har udtalt — var strategiske Hensyn at tage. Til det, der staar her i Forslaget, at Banen indlemmes som Led i det jydsk-jydske Statsbanenet, skal jeg tillade mig at knytte nogle Bemærkninger, idet jeg der passende kan omtale, hvorledes Forslagsstillerne i det Hele se paa dette Forslag. Allerede ved de indledende Bemærkninger, jeg gjorde, tillod jeg mig at sige, at jeg tror, at man kunde vente, at dette Forslag kom frem ved Leilighed, efter hvad der tidligere er passeret. Det har altsaa været vor Opgave at undersøge uden Hensyn til, hvorledes vi ellers staa politisk, om det, vi nu ville foreslaa og søge gennemført, var en særlig Begunstigelse, en Naadegave, „af Naade og Barmhertighed“, som det ærede Medlem ligeoverfor udtrykte sig, mod en bestemt Egn; i saa Tilfælde vilde vi være noget betænkelige ved at komme frem med det og paafalde Folkethingets Imødekommenhed for det. Saaledes have vi imidlertid ikke opfattet det, vi have opfattet det saaledes i Hensyn til de Tal, jeg har tilladt mig at nævne, at, naar Staten kjøber denne Jernbane til den Pris og paa de Bilskaar, her ere satte, og lader Aktionærerne tabe den halve Sum, saa vil Staten kunne faae denne Jernbane til en saadan Pris, at den i Rentabilitet vil staa mindst lige med Gjennemsnittet af de jydsk-jydske Jernbaner. Det har været den Forudsætning, vi ere gaaede ud fra. Nu siger jeg, at, naar man ikke vil vise særlig Unaade og Ugunst mod en saadan Egn, og man vil anerkende, at det er en iøvrigt vel bygget og brugbar Jernbane, kunne Repræsentanterne for en Egn dog nok stille sig paa det Standpunkt, at de sige: Hvis vi her kunne levere en Jernbane, paa hvilken Aktionærerne have sat Meget til, hvorved der har været lidt Rentetab i mange Aar, paa saadanne Betingelser, at der er rimelig Udsigt til, at den kan staa og forsvare sin Plads som Led i Statsbanenettet — jeg taler ikke her om de sjællandske Baner, hvor der gjælder helt andre Forhold — under samme Forhold, som vi have forlangt af Statsbanerne, tror jeg ikke, at vi behøve at sige Andet, end at saa er det et Billighedskrav, at man tager denne Bane. Jeg veed meget vel, at der er andre private Baner, som man ikke tager, og som ikke ønske at blive tagne, men jeg har ogsaa erkjendt,

at man har havt ondt nok ved at magte denne Sag, at man maasse er kommen noget afavet og for hurtigt ind paa denne Bane, om der end ikke har været Grund til at sige, at der har været vist en saadan Mangel paa Forudseenhed, som der fra anden Side er omtalt, men hvis Staten vilde have taget Preferenceaktier og paa den Maade vilde have hjulpet Banen, havde det været en mere plausibel Uvei end at komme ind i disse Bantforhold, som ikke ere heldige for Baner. Banen tærer i Virkeligheden paa Egnens Interesser, og det er der ingen Grund til, naar Staten skaar saaledes, at den uden væsentlig Gæne vil kunne træde til paa den ene eller den anden Maade; det skal jeg imidlertid henstille. Jeg hævder paa Forslagsstillernes Vegne, at de ingenlunde have havt den Tanke at ville have et værdiløst Aktiv over paa Staten, men Banen vil, som sagt, naar den overdrages til Staten, kunne forsvare sin Stilling som Led i Statsbanenettet og vil kunne afskafe en Rente, som mindst svarer til Gjennemsnittet af Renten af Statsbanerne. Vi have tillige indtaget en egen Stilling, idet vi under Hensyn til Jællendriften foreslaar Banen behandlet under Et for begge Banestrafninger. Derimod kan der vistnok reises forskjellige Indvendinger, idet det ene Selskabs Aktiekapital er relativt større end det andets, medens tillige det, der har mindst Aktiekapital, har for Liden størst Udsigt til Rentabilitet. Da det imidlertid staar saaledes, at den hele Egn, som slutter sig til denne Bane, ret vel kan stilles som en Enhed ligeoverfor den, som vi mente, at vi kunde tage den som en Helhed. Uden Hensyn til om man tager lidt mere til den ene eller den anden Side, kan man vel sige, at Bilskaarene ere passende for Aktionærerne og passende for Staten. Det er det, man er gaaet ud fra ved Lovforslaget; man er ikke gaaet ud fra, at der var Tale om nogen Skjænk og Gave i anden Forstand end den, hvori man har givet Skjænk og Gave til de øvrige Dele af Jyn og Jylland ved Anlæg af Baner der. For Resten tager denne Egn jo Del i Expropriationsudgifterne ligesom andre Egne, og jeg tror ikke, at ærede Medlemmer ved nærmere Undersøgelse ville finde, at det, der nu skal ske, vil være Andet end en Uigefilling med andre Egne i Jyn og Jylland. Det er det, som Forslagsstillerne have tilladt sig at paafalde ved dette Forslag, som naturligvis maa være Gjenstand for nærmere Prøvelse. Det er jo muligt, at Andre ville komme til et andet Resultat, men efter en omhyggelig Overvejelser ere vi nu komne til dette. Hermed tillader jeg mig at anbefale denne Sag til Thingets velvillige Prøvelse.

Berg: Ved at se paa Dagsordenen for idag, hvorpaa der staar Indbringelse af et Lovforslag om en Sag, der gjentagne Gange har været forelagt os af Ministeriet, og dernæst en